

Dočasné vyrovnávacie opatrenia:

- sú špecifické opatrenia slúžiace na vyrovnávanie nerovností a znevýhodnení, ktoré sa spoločne nazývajú diskriminácia.
- slúžia na odstránenie diskriminácie u konkrétnych skupín ľudí. Smerujú k vytváraniu rovnosti v prístupe k zamestnaniu, vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti či k bývaniu.
- sú časovo obmedzené. Začiatok, prijatie dočasných vyrovnávacích opatrení, je podmienený výskytom diskriminácie. Realizácia dočasných vyrovnávacích opatrení končí vtedy, ak nepriaznivé dôsledky diskriminácie, respektíve diskriminácia samotná, boli kompenzované a pokiaľ možno zanikli.

Na to, aby určitú aktivitu v prospech znevýhodnených skupín obyvateľstva bolo možné charakterizovať ako dočasné vyrovnávacie opatrenie, musia byť splnené konkrétne podmienky vymedzené zákonom¹.

Prijímatelia dočasných vyrovnávacích opatrení

Prijímateľom dočasných vyrovnávacích opatrení môže byť:

1. orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, ktorú tvoria obce a vyššie územné celky, ako aj orgány záujmovej samosprávy a verejnoprávne inštitúcie, ktoré sa podieľajú na plnení verejných úloh
2. právnické osoby v zmysle Občianskeho zákonníka
3. aj iný subjekt ako ten, ktorý ho prijal. Potom sú v jednom prípade dva subjekty - prijímateľ dočasného vyrovnávacieho opatrenia a jeho realizátor.

Nežiaduci stav

Na to, aby bolo možné prijať dočasné vyrovnávacie opatrenie sa vyžaduje, aby existovala a popísala sa preukázateľná diskriminácia - nerovnosť. Diskriminácia je nežiaduci stav, ktorý sa má odstrániť (alebo aspoň podstatne zmierniť).

Cieľová skupina – adresáti

Dočasné vyrovnávacie opatrenie musí byť zamerané na určitú cieľovú skupinu, ktorej sa nežiaduci stav týka. Táto cieľová skupina adresátov – fyzických osôb, musí byť individualizovaná konkrétnou charakteristikou - dôvodom znevýhodnenia.

Oblasť

Prijímať dočasné vyrovnávacie opatrenia je možné iba v oblastiach, ktoré vymedzuje antidiskriminačný zákon. Ide o oblasť pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, oblasť sociálneho zabezpečenia, oblasť zdravotnej starostlivosti, oblasť poskytovania tovarov a služieb a oblasť vzdelávania.

Cieľ

Na odstránenie diskriminácie a dosiahnutie rovnosti je potrebné určiť konkrétne ciele, ktoré musia smerovať k dosiahnutiu rovnosti príležitostí v praxi. Na to je nutné dobre poznať nežiaduci stav a cieľovú skupinu, ktorá je diskriminovaná. Cieľ musí smerovať k odstráneniu, zníženiu alebo kompenzácii znevýhodnení a zabezpečovať reálnu nediskrimináciu. Len čo sa dosiahne stanovený cieľ dočasného vyrovnávacieho opatrenia, jeho realizácia sa musí skončiť.

---

¹ Zákon č. 32/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Prostriedky

Prostriedkom dočasného vyrovnávacieho opatrenia sa dosahuje náprava diskriminácie. Prostriedok predstavuje samotnú konkrétnu aktivitu, realizovanú spravidla prijímateľom dočasných vyrovnávacích opatrení. Určuje sa po identifikácii nežiadúceho stavu a cieľovej skupiny. Je potrebné dbať na to, aby bol použitý prostriedok primeraný a nevyhnutný. Napríklad v oblasti zamestnávania a vzdelávania môže ísť o poskytovanie kurzov, školení, doučovaní, štipendií, sťaží, finančnú pomoc, preferenčné zaobchádzanie atď.

Monitorovanie, vyhodnocovanie a zverejňovanie prijatého dočasného vyrovnávacieho opatrenia

Aby sa mohla zhodnotiť opodstatnenosť ďalšieho trvania dočasného vyrovnávacieho opatrenia, je nutné ho priebežne monitorovať, vyhodnocovať a zverejňovať. Určenie, či ďalšia realizácia dočasného vyrovnávacieho opatrenia stále naplňa jeho cieľ – odstránenie diskriminácie a nastolenie rovnosti príležitostí, je zásadné a nevyhnutné.

Zasielanie informácií Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva o prijímaných/prijatých dočasných vyrovnávacích opatreniach v zmysle § 8a ods. 4 zákona²

Prijímateľ má povinnosť o prijatých dočasných vyrovnávacích opatreniach podávať správy Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva.

Minimálny obsahový štandard správy dočasného vyrovnávacieho opatrenia je:

- a) názov dočasného vyrovnávacieho opatrenia
- b) názov prijímateľa
- c) stručný popis dočasného vyrovnávacieho opatrenia
- d) vyčlenené finančné prostriedky
- e) v prospech koho bolo prijaté dočasné vyrovnávacie opatrenie
- f) o aký druh dočasného vyrovnávacieho opatrenia išlo/ide
- g) aký bol/je cieľ
- h) akú preukázateľnú nerovnosť malo/má dočasné vyrovnávacie opatrenie eliminovať
- i) zdôvodnenie a definovanie (odhad) časového horizontu - trvania dočasného vyrovnávacieho opatrenia
- j) stručný popis dosiahnutého výsledku za monitorované obdobie.

Adresa na zaslanie správy:

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Laurinská 18

811 01 Bratislava

e-mail: info@snslp.sk

---

² Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov